حکومەتی هەرێمی کوردستان- عێراق
لیژنەی باڵای ئەزموونە گشتییەکان
ئەزموونە گشتییەکانی قۆناغی ئامادەیی (زانستی – وێژەیی)

بەناوی خودای گەورە

بابەت: زمان و ئەدەبی کوردی /کات: سێ کاتژمێر

وەڵامی نموونەیی

خولی یەکەم / ساڵی خوێندنی 2021 -2022

پەنجەمۆر

لیژنەی باڵای ئەزموونەکان

وەڵامی ڕاست هەڵبژێرە، بۆ هەر پرسیارێك دوو نمرە

1. لە کام لەم ڕستانەدا بکەر جێناوی لکاوە بۆ کەسی دووەمی تاك؟
A.بۆیان ئاوەدان بکەنەوە. B.**کتێبەکەم بۆ بگەڕێنەوە**. C.نەخۆشەکە ببەنە نەخۆشخانە. D.هەموویان ڕاستن.

2. لە ڕستەی (ئەم سەرکەوتنە بە تێکۆشانی ئەوانە.) وشەی (تێکۆشان) دیارخراوە بە :
A.جێناوی نیشانە بۆ کۆی دوور B.جێناوی نیشانە بۆ کۆی نزیك
C.هاوەڵناوی نیشانە D.**جێناوی کەسیی سەربەخۆ**

3. لە ڕستەی (بۆ جەژنی نەورۆز سێ چەپك لە گوڵی نێرگز دەکەم بە دیارییەکی جوان بۆ هاوڕێکانم.) چەند (دیارخەر) هەیە؟
A. سێ B. چوار C. **پێنج** D.شەش

4. لە ڕستەی (ئێوەیان ئاگادارنەکردووەتەوە.) ئەگەر بەرکار بگۆڕین بۆ جێناوی لکاو ، و کاری ڕستەکە بکەین بە ڕانەبردوو ، دەبێتە :
A.ئاگاداریان ناکەنەوە. B.ئاگادارتان ناکاتەوە. C. **ئاگادارتان ناکەنەوە**. D. ئاگاداریان ناکاتەوە

5. لە کام لەم ڕستانەدا (کاری ناتەواو) بە شێوەی (تەواوکەری ڕاستەوخۆ) تەواوکراوە؟
A.براکەم بووە بە ئەندازیار. B.**یارییەکە بەشەو بوو**. C.قەڵەمەکەت بە من بوو. D.هیچیان

6. جێناوە لکاوەکانی (ت ، تان) دەبن بە دیارخەری ناو لەگەڵ کاری:
A.ڕابردووی تێپەڕ B.ڕابردووی تێنە پەڕ C.داخوازی D.**هەموویان**

7. لە ڕستەی (پرۆژەگەورەکان زۆر بەسودن.) ئەگەر ناوە دیارخراوەکە بکەین بە تاك، چی دەردەکەوێت؟
A.ئامرازی دانە پاڵ(ە) B.ئامرازی دانە پاڵ (ی) C.**کار** D.(C+A) ڕاستن

8. لە بابەتی (ڕادەی هاوەڵناو) دا ، کام لەمانە هەڵەیە؟
A.ڕادەی هاوەڵناو، پێویستی بە ئامرازی دانە پاڵ نییە بکەوێتە نێوان ڕادە و هاوەڵناوەکە.
B.ئەو هاوەڵناوانەی کە ڕادەی هاوەڵناوی چۆنیەتی دەردەخەن، هاوەڵناوی نادیارن.
C.**ڕادەی هاوەڵناوەکە هەمیشە دەکەوێتە دوای هاوەڵناوە بنجییەکە**.
D.ڕادە و هاوەڵناوەکە پێکەوە گرێیەکی هاوەڵناوی دروستدەکەن.

9. لە ڕستەی (فەرهەنگێکی باشتر بەکاربهێنە.) ، (دیارخەر) چییە؟
A.هاوەڵناوی نادیارە B.هاوەڵناوی چۆنیەتیی پلەی باڵایە C.ناوی تاکی نەناسراوە D.**هاوەڵناوی پلەی بەراوردە**

10. کام لەم کارانە ئەگەر بیگۆڕین بۆ ڕێژەی ڕابردووی تەواوی ڕاگەیاندن جێناوی لکاوی بکەر دەچێتە دوای ئامرازی (نە)؟
A.**ناخوێنێت** B.وەرناگرین C.ناڕوات D.دەرناچین

11. لە ڕستەی (گۆڤارەکەی بۆ کڕیم.) ئەگەر (تەواوکەری بەیاریدە) بگۆڕین بۆ جێناوی لکاوی (ت) دەبێتە :
A.گۆڤارەکەت بۆ کڕیم. B.گۆڤارەکەی بۆ کڕییت. C.گۆڤارەکەت بۆی کڕی. D.**گۆڤارەکەی بۆت کڕی**.

12. لە ڕستەی (ئەگەر یارمەتیمان دابان ، کارەکەیان تەواودەکرد.) کام لەمانە دەبێتە بەرکاری ڕستەی کاری مەرج ؟
A.جێناوی لکاو (یان) B.جێناوی لکاو (مان) C.**جێناوی لکاو (ن)** D. وشەی (کارەکە)

13. لە کام لەم چاوگانە ئەگەر ڕێژەی داخوازی بۆ کەسی دووەمی تاك دروستبکەین بکەر دەردەکەوێت :
A.**بوون** B.ڕۆیشتن C.ڕاخستن D.بردن

14. لە ڕستەی (کەی خۆر ئاوابوو، دەچینە ژوورەوە.) ، (کاری مەرج) لە چ ڕێژەیەکدایە؟
A.ڕابردووی دووری ڕاگەیاندن B.**ڕابردووی نزیکی ڕاگەیاندن** C.ڕابردووی بەردەوامی ڕاگەیاندن D.ڕانەبردووی ڕاگەیاندن

15. لە ڕستەی (ڕێوییەکی گەرۆك لە شێرێکی نووستوو چاکترە.) هاوەڵناوی (گەرۆك) بە چ دەستورێك دروستبووە؟
A.**ڕەگی کار + پاشگر** B.هاوەڵناو + پاشگر C.قەدی چاوگ + پاشگر D.ناو + پاشگر

16. لە کام لەم ڕستانەدا وشەی (زۆر) ڕادەی هاوەڵکارییە؟
A.بەفرێکی زۆر باری. B.دیارییەکی زۆر بەنرخم بۆ هاتووە. C.ئاوەکە زۆر سارد بوو. D.**هیچکام لەمانە**

17. لە کام لەم ڕستانەدا ئەگەر کارەکە بگۆڕین بۆ (ڕابردوو)، جێناوی لکاوی (بەرکار) دەرنـاکەوێت؟
A.دەمنێرێت بۆ کتێبخانە. B.**دەیهێنێت بۆ ئێرە**. C.بانگیان دەکات بۆ ئاهەنگەکە. D.ڕزگارمان دەکات.

18. لە کام لەم ڕستانەدا (کاری مەرج) ڕانەبردووی دانانییە ؟
A.ئەگەر زوو ڕویشتبایت ، کارەکەت ئە نجام دەدا . B.کەی کارەکەتان تەواوکرد ، بڕۆن بۆ ماڵەوە.
C.**گەر باشتر بخوێنن ، دەردەچن**. D.B+C ڕاستن.

19. لە ڕستەی (کوڕە، یارمەتیی ئەوپیاوە هەژارە بدە.) بزوینی (ە) لە دوای وشەی (هەژار)چییە؟
A.ئامرازی پەیوەندییە B. پاشگرە C. کاری ناتەواو. D.**بەشێکەلە هاوەڵناوی نیشانە**

20. لە ڕستەی (ڕاسپاردەکەتم بۆ نارد.) ئەگەر (بەرکار) لابدەین، پاشان کارەکە بگۆڕین بۆ (ڕانەبردوو)، ڕستەکە دەبێت بە :
A.بۆت دەنێرم. B. بۆم دەنێرێت. C.**بۆی دەنێرم**. D.بۆی دەنارد

21. کام لەم هاوەڵکارانە پێکهاتووە لە (ناو + پاشگر)؟
A.ئازادانە B.**شەوانە** C.مەردانە D.بێباکانە

22. جێناوی کەسی لکاوی (ین) لەگەڵ کام لەمانە دەبێتە بەرکار:
A.**وەری دەگرت**. B.وەرمان دەگرت. C.دەبوو وەرم گرتبا. D.وەردەگرێت.

23. لە ڕستەی (مەهاباد پایتەختی کۆماری کوردستان بوو.) ئەرکی گرێی (کۆماری کوردستان) چییە؟
A.تەواوکەری بەیاریدەی کاری ناتەواوە B.تەواوکەری ڕاستەوخۆی کاری ناتەواوە
C.**دیارخەری ناوە** D.نیهادە

24. لە کام لەم ڕستانەدا کاری ڕستەکە تەواوی تێپەڕە ؟
A.**کەسێکی دڵسۆزم هەبوو** . B.بەفرەکەیان ڕاماڵیبوو. C.لە ڕا پەڕینەکە بەشداربوو. D.منداڵەکە لەدایکبوو

25. لە کام لەم ڕستانەدا جێناوی لکاوی (بکەر) دەرکەوتووە؟
A.دەهات بۆ پێشانگاکە. B.گەڕایەوە بۆ ماڵەوە. C.لە ژوورەکەی دانیشتووە. D.**باخچەکەی بۆ ڕازاندەوە**.

26. وتارێکی ڕەخنەیی مارف خەزنەدارە لە گۆڤاری شەفەق بڵاوکرایەوە :
A.**کورد و ئسلوبی شیعر** B.شیعرو نووسینی کوردی C.کورد و شیعر D.کۆن و تازە لەشیعردا

27. کام لەمانە لە پێوانە ڕەخنەییەکانی (نالی) یە؟
A.باشترین شیعر، ئەو شیعرەیە کە وشەکانی جوان و چێژبەخش و ڕەوان بن و واتاکانیشیان سودبەخش بن.
B.شیعری جوان و بەهادار ئەو شیعرەیە کە بەکەمترین وشە، زۆرترین واتای دەربڕیوە.
C.بەهای دەق، واتای جوان و نوێیە، نەك هەر بەتەنیا وشە و واژەی جوان و ڕازاوە.
D.**هەردوو وەڵامی (B و C) ڕاستن**

28. لە بارەی (زمانی شیعر)، لە قۆناغی (1970 – 1975) ، کام لەمانە هەڵەیە؟

A.زمانی شیعر ئاڵۆزە و خوێنەری شیعر بەئاسانی لە واتای وشەکان ناگات. B.لە چوارچێوەی کوردیی پەتیدا دەسووڕایەوە.

C.**بەرەو هەڵگرتنی شەقڵی بەرەنگاربوونەوە و چۆکدانەدان دەڕۆیشت.** D.زمانێکی خوازەیی پانتایی دەقی شیعری داگیردەکات.

29. وتارە رەخنەییەکانی (جەمیل بەندی ڕۆژبەیانی) لە کام گۆڤاردا بڵاودەکرایەوە؟

A.**گەلاوێژ** B.شەفەق C.هاوار D.دەنگی گێتی تازە

30. لە بنەڕەتدا هونەرێکی ئەوروپییە، پێویستی ژیان وایکردووە وەك ڕوخسارێکی هونەری لەناو هەموو نەتەوەکانی جیهاندا بڵاوببێتەوە .

A.ڕۆمان B.وتار C.شیعر D.**چیرۆکی هونەری**

31. ڕوداوی سیاسی و باسی خەباتی ڕەوای کورد ، ژیانی پێشمەرگایەتی نێو شاخ بوو بە هەوێنێ چاوەهەڵهێنانی ڕۆمانەکانی قۆناغی:

A.سەرەتا B.**گەشەسەندن** C.جێگیربوون D. (B+C) ڕاستن

32. کام لەم شیعرانە بەرهەمی (دیلان) ن؟

A.(بەهار) و (بێشکەی مناڵ) B.(کوردم ئەمن) و (ڕێگەی خەبات)

C.(ئەی کچە شوان) و (بەهار) D.**(ڕێگەی خەبات) و (بەهار)**

33. لە ماوەی دامەزراندنی (کۆماری کوردستان)، چەندین گۆڤار و ڕۆژنامە دەرچوون، لەوانە :

A.**هەڵاڵە** B.نزار C.بڵێسە D.هیوا

34. (زۆر لاوی ئازات، لە کۆڕی خەبات، خوێنی خۆیان ڕشت) ئەم نیوە دێڕە شیعرە بەرهەمی کێیە؟

A.هێمن B.کامەران موکری C. **هەژاری موکریانی** D. گۆران

35. لە سەرەتای ساڵانی حەفتادا کۆمەڵێك چیرۆکنووسی قۆناغەکانی پێشوو بە بۆچوونی تازە و کەرەستەی تازە بەردەوامبوون، وەك:

A. محەمەد موکری B.**مستەفا ساڵح کەریم** C.شێرزاد حەسەن D. محەمەد فەریق حەسەن

36. ڕۆمانی (گوندی مێرخاسا) لە نووسینی کێیە ؟

A.عەرەبی شەمۆ B.**عەلی عەبدولڕەحمان** C.حاجی جوندی D. محەمەد ئوزون

37. (خۆریش نیم، بەباڵەوە لە ڕۆژدا ئاسمان تەی کەم) ئەم نیو دێڕە، بۆ چ مەبەستێکی شیعری وتراوە؟

A.وەسفی سروشت B.**بەرەنگاری** C.یاخیبوون D.هەستی نامۆبوون

38. لە گۆڤاری .... دا، هەندێك جار چیرۆکە کوردییەکان کراون بە (فەڕەنسی)، ئەمەش ئەزموونێکی تازە بوو، لە ئەدەبی کوردیدا.

A.**هاوار** B.شەفەق C.ڕۆژا نوو D.گەلاوێژ

39. (دەبێت دەقی ئەدەبی ڕەنگدەرەوەی ژیانی کۆمەڵایەتی و خوڕەوشت و نەرێتی کۆمەڵ بێت.) ئەمە بۆچوونی کێیە؟

A.**مەدام دی ستال** B.بوالۆ C.سانت بیڤ D.ئەلفرید دی موسێ

40. (قەدری جان) سوودی لە فۆلکلۆری کوردی وەرگرتووە، بۆ دەوڵەمەندکردنی:

A.وێنەی شیعری B.**زمانی شیعر** C.ناوەڕۆکی شیعر D.هەموو وەڵامەکان ڕاستن

41. کام لەم ڕۆمانانە بەرهەمی (نافیع ئاکرەیی) یە؟

A.**بوهژین** B.هاوارا دیجلەیێ C.کۆردەرە D.هەوارێ

42. کام لەم شاعیرانە دەنگێکی دیاری ماوەی نێوان ساڵانی (1970 – 1975) بوو؟

A.**دڵشاد مەریوانی** B.جەمیل ڕەنجبەر C.نەوزاد ڕەفعەت D.ئەنوەر مەسیفی

43. دەربارەی گرنگترین خاسیەتەکانی وتار لە قۆناغی (1970-1991) کام لەمانە ڕاستە :

A.زمانی وتار پوختەتربوو لە ڕووی وشەو زاراوە دەوڵەمەندتربوون.

B.زمانی وتارەکان گەشەیان بەخۆیانەوە دەبینی چونکە زیاتر بەرەو کوردی پەتی دەبران.

C.بە هۆی سەرهەڵدانی وتار نووسی ژنەوە ژنی کورد هاندەدرا بۆ خوێندن و خوێندەواری.

D.**وتار وەك هۆیەك بۆ پاراستنی زمانی کوردی بەکاردەهێنرا** .

44. عبدوڵلا سەراج لە نووسینی چیرۆکەکانی دا سودی لە چی وەرگرتووە؟

A.هونەری سینەما B.بەیت و لاوك C.ئەفسانە و هێمای مێژوویی D.**(B+A) ڕاستن**

45. لە کام قۆناغی شیعر، گەلێك وێنەی شیعریی جوان بەکارهاتووە، سەرچاوەکەی لە ڕووداو و کارەساتە مێژوویی و نەتەوەیی و جیهانییەکانەوە وەرگیراون؟

A. 1939 – 1958 B. 1958 – 1970 C. **1970 – 1975** D. 1975 – 1991

46. لە کام لەم دێڕە شیعرانەدا بابەتی (ڕەگەزدۆزیی تەواو) هەیە؟

A.مەعشوق تویی ب فەخر و نازی عاشق تویی لێك بێ نیازی.

B. پیری بەتەنیا ڕەحمەتە پیری و هەژاری زەحمەتە .

C.نەقابیلی حەملێ داغ و دەردان نەمابیلی سەیری باغ و وەردان.

D **هیچیان**

47. لەم دێڕە شیعرەدا کام لەم بنەمایانەی (لێکچواندن) هاتووە؟

مانگی من کە وا لە زەمیندایە دایم لە تافی چواردەمیندایە.

A.لێچوو B.**لەوچوو** C.لێچوو و لەوچوو D.لێچوو و لەوچوو و ڕووی لێکچوون

48. چ بابەتێکی ڕەوانبێژی لەم دێڕەدا هەیە؟ ئەم کۆمەڵی گوڵاڵە کە ئاڵن لە کێو و کەژ ئاویان دراوە گشتی بە خوێنە ڕژاوەکەم.

A.**جوانیی بایس** B.خواستنی درکاو C.لێکچواندن D.خواستنی ئاشکرا

49. چ بابەتێکی ڕەوانبێژی لەم دێڕە دا هەیە ؟ ئەوەی ڕزقی موقەڕەرە بەخۆی دێ سەد دەفعە بخوازێ یا نەخوازێ

A.خواستنی درکاو B.**دژ یەکی نەرێ** C.جوانیی بایس D.دژ یەکی ئەرێ

50. لەم دێڕە شیعرە (لێکچواندنە) دا کام لەمانە دەبێتە ڕووی لێکچوون ؟

دڵم زنجیرئەکەم ئەمما لە یاری دڵڕوبا چ بکەم ڕەگم وشکە وەکو پووشە، لە قووەی کارەبا چ بکەم

A. پووش B.یاری دڵڕوبا C.**وشکایەتی** D.ڕەگی شاعیر